

การเสวนาหัวข้อ

“ โชนิ่งเกษตร : จะใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มาเพิ่มรายได้เกษตรกรอย่างไร ”

โดย นายไพรัช หวังดี

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ฝ่ายวิชาการ

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

“การกำหนดเขตเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช ปศุสัตว์ ประมง”

พืช (13 ชนิด)

ข้าว มันสำปะหลัง
ยางพารา ปาล์มน้ำมัน
อ้อยโรงงาน
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
สับปะรดโรงงาน ลำไย
เงาะ ทุเรียน มังคุด
มะพร้าวกาแฟ

ปศุสัตว์ (5 ชนิด)

โคเนื้อ โคนม
สุกร ไก่เนื้อ
ไก่ไข่

ประมง (2 ชนิด)

กุ้งทะเล
สัตว์น้ำจืด

แนวความคิดการจัดทำโซนนิ่งภาคเกษตร

การบริหารจัดการที่ดินให้เกิดประโยชน์
สอดคล้องกับศักยภาพและให้
ผลตอบแทนที่เหมาะสม

การพัฒนาอย่างเป็นระบบตั้งแต่ต้นน้ำ
ถึงปลายน้ำ

การเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุน
การผลิต

การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า

- ✓ สร้างความมั่นคงรายได้ให้เกษตรกร
- ✓ ใช้ประโยชน์ที่ดินเต็มตามศักยภาพ
- ✓ ตอบสนองตลาดโลก

โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning)

แนวทางการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการทำงานในพื้นที่

นักส่งเสริมการเกษตร

```
graph TD; A[นักส่งเสริมการเกษตร] --- B[ผู้บริหารจัดการในพื้นที่เกษตร]; A --- C[ผู้นำการเปลี่ยนแปลง];
```

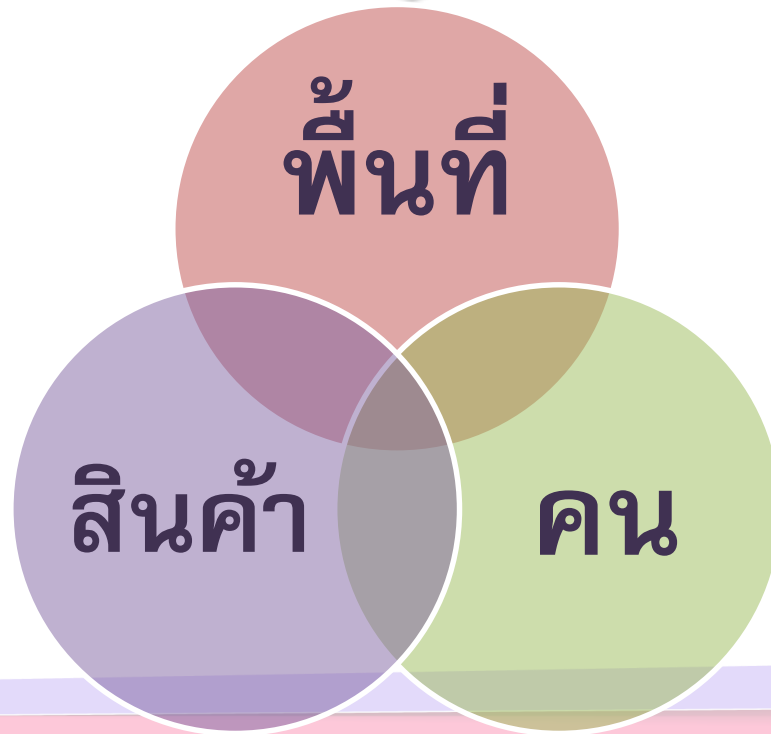
ผู้บริหารจัดการในพื้นที่เกษตร

ผู้นำการเปลี่ยนแปลง

นักส่งเสริมการเกษตร

ผู้บริหารจัดการในพื้นที่เกษตร

ผู้นำการเปลี่ยนแปลง

นักส่งเสริมการเกษตร

ผู้บริหารจัดการในพื้นที่เกษตร

ผู้นำการเปลี่ยนแปลง

MIRCF

พื้นที่

สินค้า

คน

M

• Mapping

R

• Remote sensing

C

• Community Participation

F

• Specific Field Service

ZONING M

ข้อมูลการบริหารพื้นที่

S1, S2

เพิ่มประสิทธิภาพ
การผลิต

S3, N

เปลี่ยน
กิจกรรม

ข้อมูลการบริหารสินค้า

Supply

Demand

ทิศทางการพัฒนา

C

เกษตรกร ชุมชน ภาครัฐ
Community Participation

R

การติดต่อสื่อสาร
Remote sensing

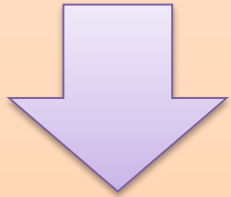
F

พื้นที่เป้าหมาย
Specific Field Service

นักส่งเสริมการเกษตร

ผู้บริหารจัดการในพื้นที่เกษตร

ผู้นำการเปลี่ยนแปลง

MRCE

M

• Mapping

R

• Remote sensing

C

• Community Participation

F

• Specific Field Service

พื้นที่

สินค้า

คน

Smart Officer

Smart Office

Smart Farmer

Smart Group

Smart Product

Zoning ข่าว

จำนวนพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

พื้นที่ปลูกข้าวรวม 73.43 ล้านไร่*

S1

- เหมาะสมมาก 17.35 ล้านไร่
- ผลผลิตมากกว่า 550 กิโลกรัมต่อไร่

S2

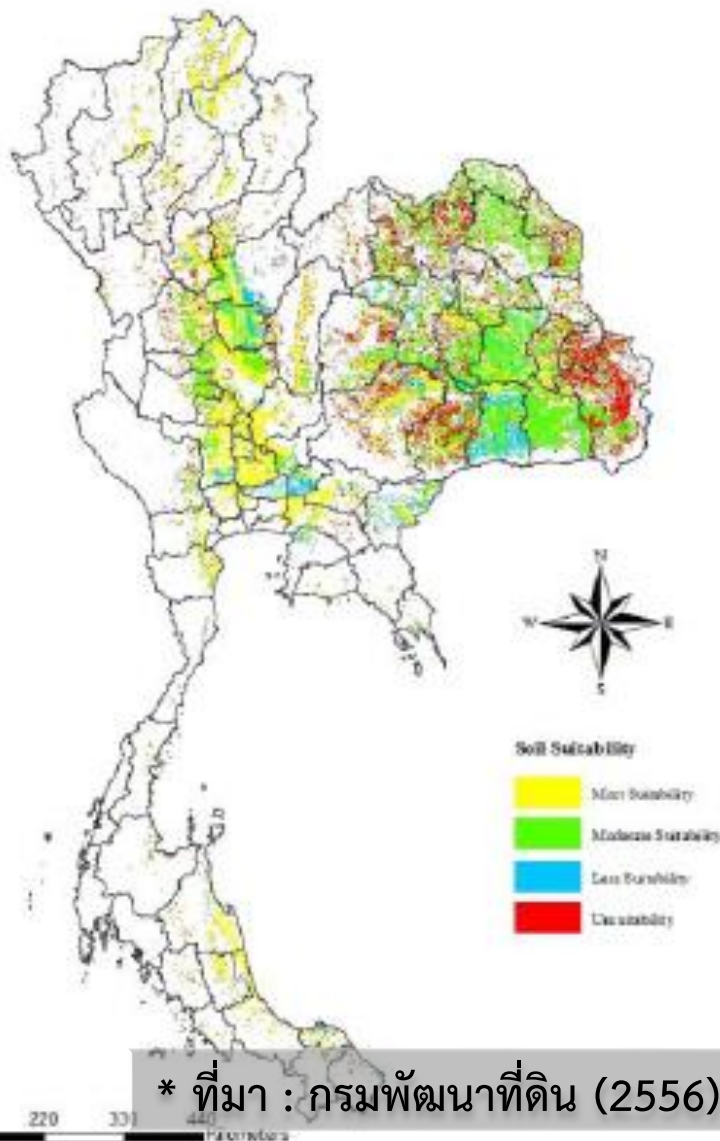
- เหมาะสมปานกลาง 26.57 ล้านไร่
- ผลผลิต 451-550 กิโลกรัมต่อไร่

S3

- เหมาะสมน้อย 16.19 ล้านไร่
- ผลผลิต 350-450 กิโลกรัมต่อไร่

N

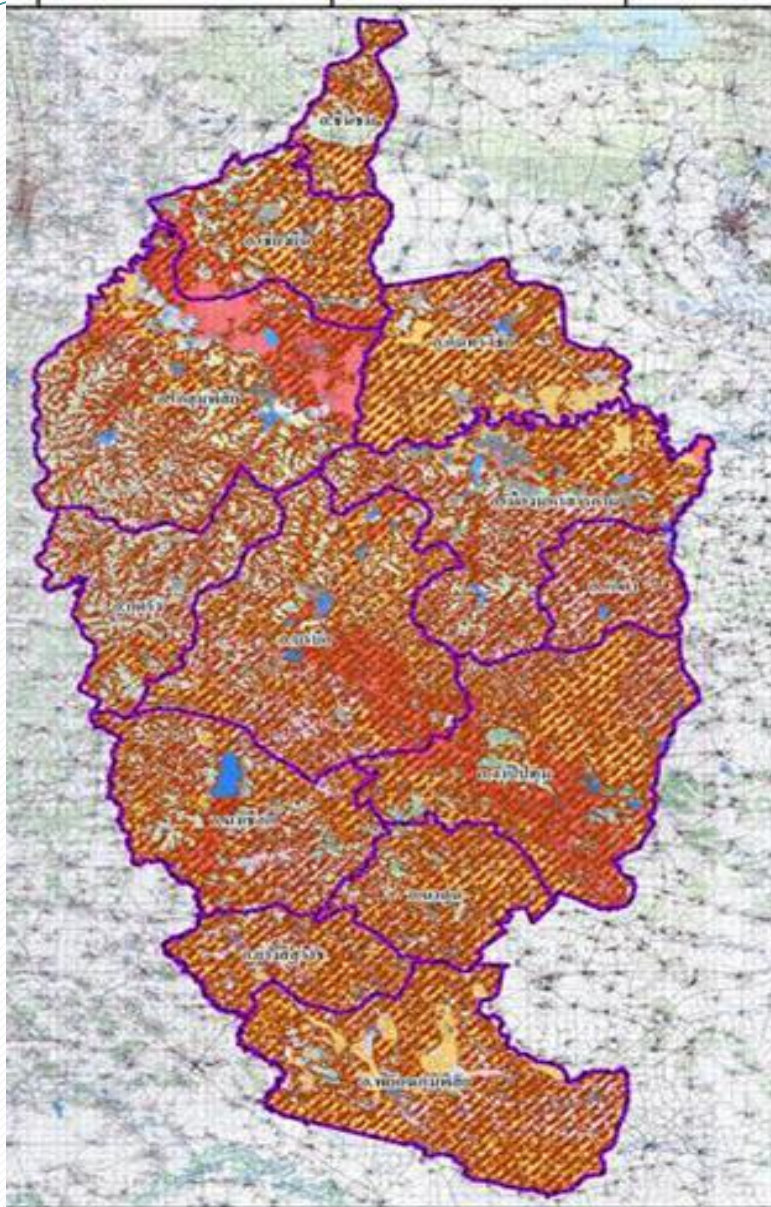
- ไม่เหมาะสม 11.22 ล้านไร่
- ผลผลิตน้อยกว่า 350 กิโลกรัมต่อไร่

อยู่ในเขตป่าไม้ 2.10 ล้านไร่

ผลการดำเนินงาน

ผลการตรวจสอบพื้นที่: จังหวัดมหาสารคาม

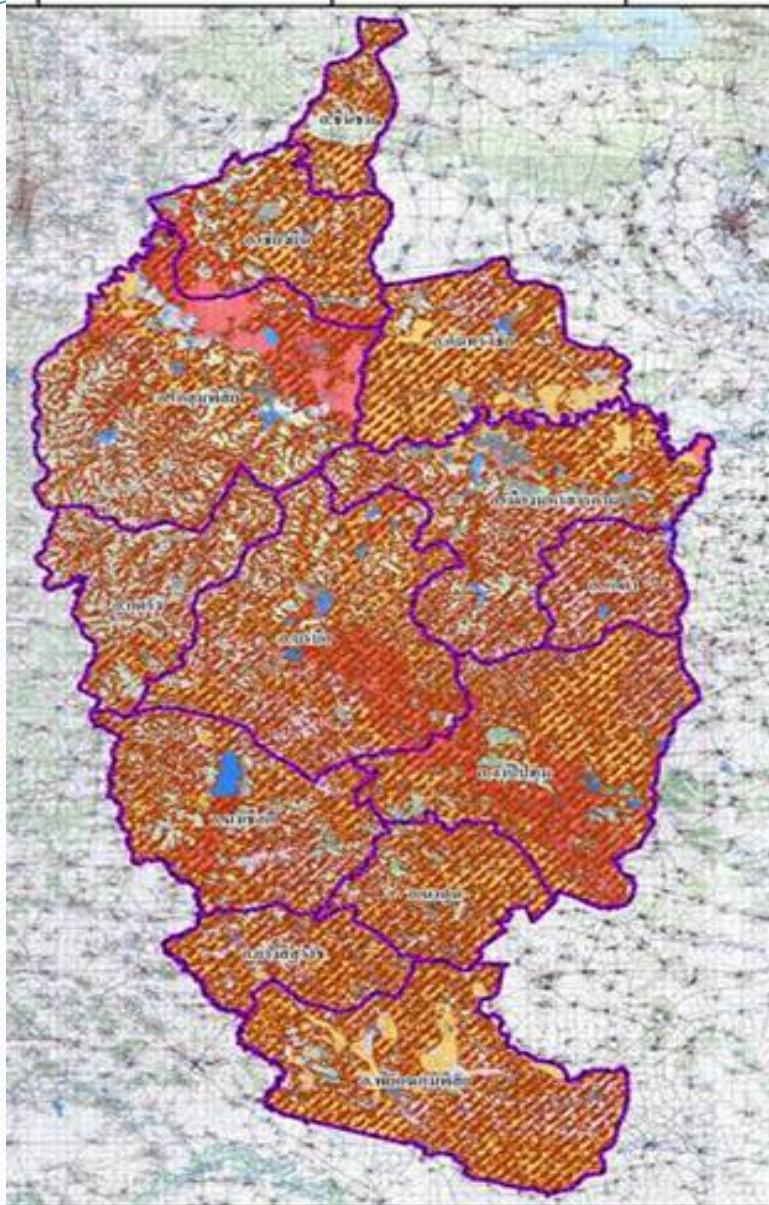

ข้าว (ไร่)		
พื้นที่ปลูก	พื้นที่เหมาะสม (S1+S2)	พื้นที่ไม่เหมาะสม (S3+N)
2,067,870	1,385,902	793,095

แต่เหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยโรงงาน (S1+S2)
283,849

พื้นที่สินค้าเกษตรอื่น ๆ
509,246 ไร่

ผลการส่งเสริมและการปรับเปลี่ยนพื้นที่: จังหวัดมหาสารคาม

ข้าว (ไร่)	
พื้นที่เหมาะสม (S1+S2)	เพิ่มประสิทธิภาพ
1,385,902	* ข้าว GAP * ข้าวอินทรีย์

ข้าว (ไร่)	
พื้นที่ไม่เหมาะสม (S3+N)	ปรับเปลี่ยน
793,095	* อ้อย (283,849 ไร่) * สินค้าเกษตรอื่น ๆ (509,246 ไร่) - ไร่นาสวนผสม - โคเนื้อ - มันสำปะหลัง

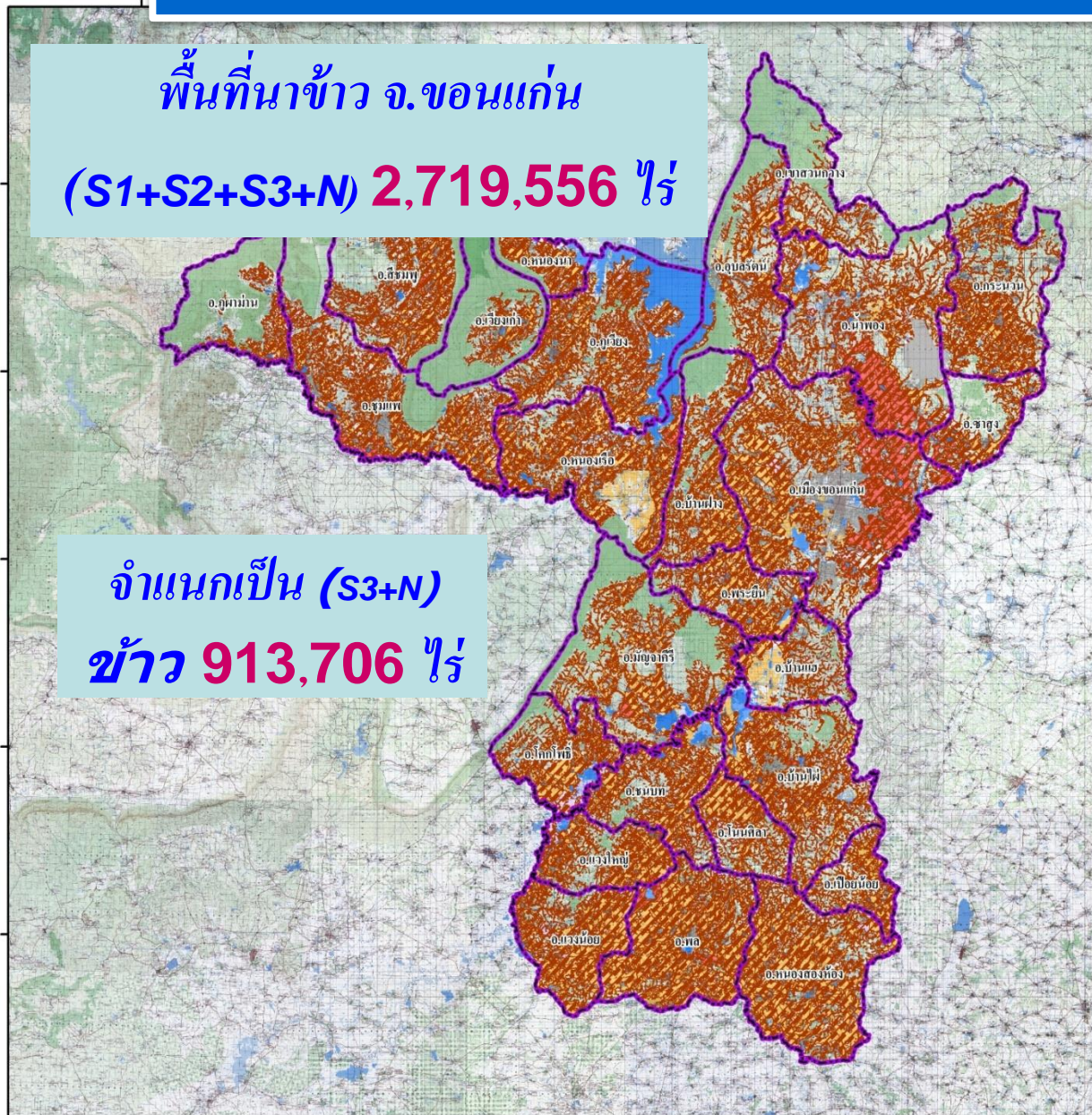
พื้นที่เป้าหมาย: จังหวัดขอนแก่น

พื้นที่นาข้าว จ.ขอนแก่น

(S1+S2+S3+N) 2,719,556 ไร่

จำแนกเป็น (S3+N)

ข้าว 913,706 ไร่

พื้นที่ศักยภาพ

สัญลักษณ์	คำอธิบายแผนที่	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
S1	ชั้นความเหมาะสมมาก	187,888	3.73
S2	ชั้นความเหมาะสมปานกลาง	2,031,913	40.30
S3	ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย	155,329	3.08
N	ไม่เหมาะสม	2,667,371	52.89
รวม		5,042,501	100.00

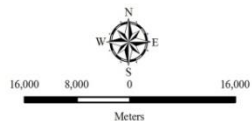
พื้นที่ปลูกข้าวในปัจจุบัน

สัญลักษณ์	คำอธิบายแผนที่	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
S1	ชั้นความเหมาะสมมาก	173,236	2.61
S2	ชั้นความเหมาะสมปานกลาง	1,632,614	24.55
S3	ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย	109,948	1.65
N	ไม่เหมาะสม	803,758	12.09
รวม		2,719,556	40.90

หมายเหตุ: ร้อยละของเนื้อที่จังหวัด(เนื้อที่จังหวัด 6,649,176ไร่)

สัญลักษณ์

- ขอบเขตจังหวัด
- พื้นที่ป่าไม้
- พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง
- พื้นที่น้ำ
- พื้นที่ปลูกข้าวในปัจจุบัน

การเปรียบเทียบมูลค่าการผลิตข้าวและอ้อยโรงงาน

ในพื้นที่ Zoning : จังหวัดขอนแก่น

➤ พื้นที่ปรับเปลี่ยนข้าวเป็นอ้อย

ข้าว 46,208 ไร่ x 338 กก.

ผลผลิตรวม 15,618.30 x 10,067 บาท

มูลค่ารวม 157,229,466 บาท (8,054 บาท/ไร่)

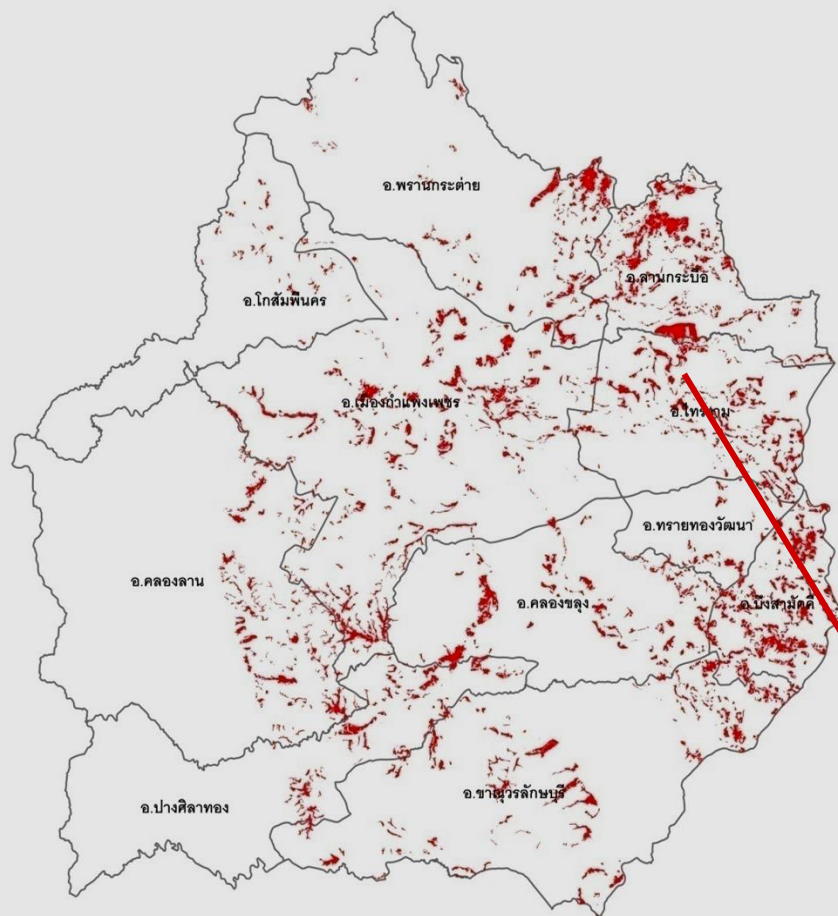
➤ พื้นที่ปรับเปลี่ยนข้าวเป็นอ้อย

อ้อย 46,208 ไร่ x 12,730 กก.

ผลผลิตรวม 588,227.84 x 900 บาท

มูลค่ารวม 529,405,056 บาท (11,457 บาท/ไร่)

เป้าหมายการปรับเปลี่ยนพื้นที่ข้าวเป็นอ้อยโรงงาน: จังหวัดกำแพงเพชร

พื้นที่ปลูกข้าวในพื้นที่มีศักยภาพ(S1+S2) มีเนื้อที่ 1,222,419 ไร่ (S1 = 308,499 ไร่ S2 = 913,920 ไร่)

พื้นที่ปลูกข้าวในพื้นที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต (S3+N) มีเนื้อที่ 404,649 ไร่ (S3= 80,374 ไร่ N = 324,275 ไร่)

พื้นที่มีศักยภาพในการปลูกอ้อยโรงงาน (S1+S2) มีเนื้อที่ 1,670,114 ไร่

พื้นที่เป้าหมายในการปรับเปลี่ยนในการปลูกข้าวนาปีเป็นอ้อยโรงงาน 283,719 ไร่

ผลการดำเนินงาน Zoning: จังหวัดกำแพงเพชร

ผลงานเชิงพื้นที่

เป้าหมาย	ผลการปรับเปลี่ยนการผลิต (ไร่)				
	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	กล้วยไข่	รวม	ร้อยละ
ปี 2557 จำนวน 50,000 ไร่	37,076	12,750	2,450	52,276	104.55
ปี 2558 จำนวน 50,000 ไร่	49,450	17,535	3,345	70,330	140.66
ปี 2559 จำนวน 50,000 ไร่					
ปี 2560 จำนวน 50,000 ไร่					
ปี 2561 จำนวน 50,000 ไร่					
รวมทั้งหมด 250,000 ไร่	86,526	30,285	5,795	122,606	49.04

- อ้อยโรงงาน : โรงงานน้ำตาล 3 โรง มีความต้องการวัสดุคูป 10 ล้านตัน/ปี ปัจจุบันมีวัสดุคูปเข้าโรงงาน 8 ล้านตัน/ปี
- มันสำปะหลัง : โรงงานแป้ง 10 โรง ลานมัน 180 แห่ง มีความต้องการวัสดุคูป 4 ล้านตัน/ปี ปัจจุบันมีวัสดุคูป 2.6 ล้านตัน/ปี
- กล้วยไข่ : ปริมาณกล้วยไข่มีจำนวนน้อยลง ตลาดต้องการกล้วยไข่คุณภาพดีปริมาณมาก

ผลการดำเนินงาน Zoning: จังหวัดกำแพงเพชร

ผลงานเชิงผลตอบแทน (กำไรสุทธิ)

ชนิดพืชที่ ปรับเปลี่ยน	กำไรสุทธิจากผลิต ข้าวนาปี (พืชเดิม)		กำไรสุทธิจากการผลิตพืชใหม่หลังปรับเปลี่ยนการผลิต (ล้านบาท)					รวม
	ไร่	ล้านบาท	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	
อ้อยโรงงาน	37,076	27.81	250.89					250.89
มันสำปะหลัง	12,750	9.56	57.38					57.38
กล้วยไข่	2,450	1.84	29.65					29.65
รวม	52,276	39.21	337.91					337.91

- **ข้าวนาปี** : ต้นทุนการผลิต 4,350 บาท รายได้ 5,000 บาท กำไรสุทธิ 750 บาท
- **อ้อยโรงงาน** : ต้นทุนการผลิต 6,733 บาท รายได้ 13,500 บาท กำไรสุทธิ 6,767 บาท (เฉลี่ย 3 ปี)
- **มันสำปะหลัง** : ต้นทุนการผลิต 5,500 บาท รายได้ 10,000 บาท กำไรสุทธิ 4,500 บาท
- **กล้วยไข่** : ต้นทุนการผลิต 8,900 บาท รายได้ 21,000 บาท กำไรสุทธิ 12,100 บาท

ปรับเปลี่ยนพื้นที่ข้าวเป็นอ้อย: จังหวัดกำแพงเพชร

ปรับเปลี่ยนพื้นที่ข้าวเป็นอ้อย: จังหวัดกำแพงเพชร

ปรับเปลี่ยนพื้นที่ข้าวเป็นอ้อย: จังหวัดกำแพงเพชร

ปรับเปลี่ยนพื้นที่ข้าวเป็นอ้อย: จังหวัดกำแพงเพชร

